

СТЕНОГРАМА
засідання Комітету Верховної Ради України
з питань молоді і спорту
24 вересня 2026 року

Веде засідання голова комітету КОЖЕМ'ЯКІН А.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, доброго дня. Слава Україні!

_____. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, розпочинаємо сьогодні засідання, онлайн-засідання Комітету з питань молоді і спорту. Сьогодні у нас 24 вересня 2026 року, 12:01. Я просив би народних депутатів членів комітету зареєструватись. Будь ласка.

МОКАН В.І. Мокан присутній.

САЛАДУХА О.В. Саладуха присутня.

МАЗУРАШУ Г.Г. Мазурашу на місці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу. Всіх бачу. Чотири у нас. Іще раз рахуємо. Значить, я присутній, Ольга Валеріївна присутня, Василь Іванович присутній. Георгій Георгійович, ви з нами?

МАЗУРАШУ Г.Г. Так, так, я присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу, бачу. Бачу. Я так розумію, що Жан Венсанович на місці? Підключиться.

Так, Ірина Наумівна. Поки немає на зв'язку.

Григорій Михайлович. Поки немає.

Добре, у нас є кворум. Тому, колеги, хто за те, щоб розпочати засідання комітету, а колеги будуть підключатись по ходу, прошу голосувати.

Хто – за?

4. Рішення прийнято. Я оголошую комітет...

СУРКІС Г.М. 5. Андрій Анатолійович, доброго ранку. П'ять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До нас доєднався Григорій Михайлович Суркіс. Вітаю вас, Григорій Михайлович. Дякую. 5 – за. Рішення прийнято. І комітет починає працювати.

Колеги, у нас є порядок денний. Якщо можна, подивіться. Я поки, як завжди, традиційно представляю наших колег, які сьогодні з нами працюють, допомагають приймати рішення. У нас повинна бути Анна Анатоліївна Пуртова, якщо вона є, бо сьогодні там є її проєкт, народний депутат України. Якщо немає, то ідемо далі. Міністр молоді і спорту України Матвій Вікторович Бідний. Вітаю вас, Матвій Вікторович.

БІДНИЙ М.В. Доброго дня, Андрій Анатолійович, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І перший заступник міністра, вірніше ваш заступник – Сергій Дмитрович Попик. Вітаю вас.

ПОПИК С.Д. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Також я бачу, зареєструвалася перша заступниця міністра соціальної політики, сім'ї і єдності України Людмила Миколаївна Шемелинець.

ШЕМЕЛИГЕЦЬ Л.М. Доброго дня, Андрій Анатолійович, всім присутнім. Я тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаю, Людмила Миколаївна.

Так, заступник ще у нас міністра молоді і спорту Олексій Володимирович Нікітенко.

НІКІТЕНКО О.В. Бажаю здоров'я.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є у нас заступник міністра охорони здоров'я Гончар Євгеній В'ячеславович. Має бути.

_____. Він включається, включається зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Президент Національного комітету спорту інвалідів України Сушкевич Валерій Михайлович.

СУШКЕВИЧ В.М. Вітаю, колеги. Вітаю, Андрій Анатолійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаю. У нас Мінфін представляє Леся Анатоліївна Товста, заступник директора департаменту. Вітаю.

ТОВСТА Л.А. Вітаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оксана Анатоліївна Скугарева, Інваспорт.
Вітаю вас.

СКУГАРЕВА О.А. Доброго дня. Вітаю, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Представник Уповноваженого Верховної
Ради з прав людини і прав дитини Оксана Вікторівна.

_____. Доброго дня. Оксана Вікторівна
під'єднається до обговорення по пункту 8 порядку денного.
Дякую. Я буду поки що. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І у нас також представляє Міністерство освіти сьогодні
керівник експертної групи Тетяна Анатоліївна Балашова.

Міністерство освіти і науки також у нас т.в.о. генерального
директора вищої освіти та освіти дорослих Андрій Михайлович
Охрімовський.

Міністерство освіти ще у нас представляє Вероніка Сергіївна
Іщенко. І Міністерство соціальної політики Тетяна Анатоліївна
Пасенко.

ПАСЕНКО Т.А. Я є. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаю.

Також у нас ще є Національна служба здоров'я України, це
департамент стратегії...

Тимчасово виконуючий обов'язки президента спортивного
комітету Артем'єв Олександр Костянтинівич.

АРТЕМ'ЄВ О.К. Доброго дня. Вітаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаю.

Голова громадської організації «Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство» «Україна» Наталія Вікторівна Омельчук. Вітаю, пані Наталія.

ОМЕЛЬЧУК Н.В. Добрий день, Андрій Анатолійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Петрович Мендусь, це у нас...

МЕНДУСЬ О.П. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колос. Вітаю.

І у нас ще є Ігор Миколайович Бурий.

Так, Динамо, у нас сьогодні присутній Юрченко Олександр Васильович. Вітаю. І також Василенко Тетяна Іванівна, це у нас зазначальника фінансового відділу Національного комітету спорту інвалідів. Вітаю всіх, колеги. Кого не назвав, по ходу з'ясуємо.

У нас є порядок денний, колеги. Шановні члени комітету, будь ласка, якщо у вас немає заперечень, то я хотів би за проханням міністра молоді і спорту Матвія Вікторовича по першому питанню надати слово, буквально до 3 хвилин щодо його участі в заходах, пов'язаних з «Карпатською ініціативою» і зустрічі з молоддю, які там проблеми вирішувались і що комітет повинен про це знати.

Потім проєкт Закону про внесення змін до Закону «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», яка стосується національної громадянської ідентичності. Потім у нас іде фізкультура і спорт. Там у нас є два проєкти 5-й і 6-й, це

стосується сімей, дітей. І у нас, я так розумію, з цього приводу присутня і перший заступник міністра соціальної політики. То, можливо, щоб не тримати зайвий час, може, перенесемо після першого питання 5-те, 6-те, а потім перейдемо до 2-го. Немає заперечень? Нема, да.

Добре, колеги, тоді голосуємо. Хто за те, щоб проєкт сьогоднішнього нашого засідання комітету затвердити. Прошу голосувати.

Хто – за?

БОРЗОВА І.Н. Доброго дня, шановні колеги. Ірина Борзова долучилася. Ірина Борзова – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Ірина. Для протоколу, народний депутат України Борзова Ірина Наумівна... до засідання комітету. Дякую.

6 – за. Рішення прийнято одноголосно. Дякую.

Колеги, будь ласка, тоді починаємо, як завжди, оперативно, тому що у нас ситуація не покращується загальна. Тому щоб не затримуватись, ми це зробимо швидко.

Будь ласка, Матвій Вікторович, вам слово.

БІДНИЙ М.В. Дякую, Андрію Анатолійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спочатку ці пару хвилин, а потім уже перше питання я оголошу. Давайте.

БІДНИЙ М.В. Да, зрозумів. Дякую. Дякую, Андрію Анатолійовичу. Шановні колеги, радий сьогодні можливості доповісти. За наслідками проведеного саміту в рамках

«Карпатської ініціативи» було проведено молодіжний захід, який об'єднав понад 300 молодих людей з усіх регіонів України, включно із прифронтовими громадами.

Крім того, на саміті було присутнє міжнародне представництво, 21 молодіжний делегат із 6 країн «Карпатської вісімки», а саме: Чехії, Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії та Австрії. Українське представництво – це близько 280 молодіжних лідерів, що забезпечили максимальне внутрішнє мережування та формування нових горизонтальних зв'язків для національних проєктів.

Які були там ключові стратегічні напрацювання? Треба сказати, що було створено 20 мінігруп, було сформовано пропозиції, які мають стати підґрунтям для нормативно-правового удосконалення молодіжної політики. По яких напрямках ключові дебати точилися? Це ментальне здоров'я, це інноваційні житлові рішення, це економічна самозарадність та просвіта, молодіжне волонтерство, участь у прийнятті рішень і цифрова оборона та культура безпеки. Це надзвичайно актуальний як для нас, так і для наших європейських партнерів сьогодні важливий напрямок.

Також працювали над наступними якісними напрямками. Це руйнація ворожих наративів, питання молодіжної дипломатії піднімалося, а також питання інтеграції національних менших.

За наслідками працювали такі пропозиції до нормативно-правового удосконалення, які міністерство взяло собі в роботу. Це спрощення доступу молодіжних організацій до структурних фондів Європейського Союзу та грантів країн «Карпатської вісімки» через ухвалення відповідних підзаконних актів. Нормативне включення компонента міжнародного молодіжного обміну до регіональних стратегій розвитку громад. Це задля того, щоб зробити програму молодіжних обмінів більш доступну до

наших громад по всій країні, включно з прифронтовими регіонами. А також створення комплексних програм для молодих ВПО та відкриття молодіжних хабів для українців за кордоном. Всі ми знаємо, що сьогодні це є надзвичайно важливим питанням підтримання зв'язку з нашими молодими громадянами за кордоном.

По зазначеному питанню коротко у мене все. Якщо є додаткові питання, готовий відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги народні депутати, будь ласка.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Андрій Анатолійович, доєднався. Трошки в дорозі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас доєднався народний депутат Беленюк Жан Венсанович. Все, дякую, пане Жане. Працюємо.

Добре. Якщо питань немає до Матвія Вікторовича, тоді переходимо до першого питання. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності (номер 16042). Це ініціатива Кабінету Міністрів України. Будь ласка, Матвій Вікторович, ви доповідач, співдоповідає Мокан Василь Іванович, будь ласка.

БІДНИЙ М.В. Дякую, Андрій Анатолійович. Насправді всі ми розуміємо, що сьогодні питання формування національної громадянської ідентичності, воно є надзвичайно актуальним питанням про те, хто миє, найголовніше, ким ми не є, воно є сьогодні моментом, я вважаю, національної безпеки. Ми

розуміємо, що ворог активно працює на цих фронтах і на фронті когнітивної війни, намагається розхитати нашу єдність і ментальний стан із середини. Але ми маємо розуміти, що він робить це не тільки в Україні, але і за кордоном. З огляду на це ми пропонуємо також поширити цей компонент – формування національної громадянської ідентичності на нашу міжнародну діяльність. І саме тому пропонуємо внести зміни до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», яким пропонується внести саме компонент формування ідентичності до основ національної політики у сфері внутрішньої і зовнішньої політики. Матеріали у вас є, просто щоб я не зачитував зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію ситуацію. Колеги члени комітету, будь ласка, запитання до міністра. Якщо немає, то співдоповідає Василь Іванович Мокан, будь ласка, заступник голови комітету.

МОКАН В.І. Дякую, Андрій Анатолійович. Доброго дня всім колегам. Пан міністр, в принципі, основну ідею законопроекту озвучив. В урядовій ініціативі пропонується віднести утвердження української національної та громадянської ідентичності до основних засад політики у сфері розбудови державності, доповнити основні засади внутрішньої політики в гуманітарній сфері утвердженням оборонної свідомості, готовності до національного спротиву, також проведення заходів з національно-патріотичного виховання, військово-патріотичного виховання та громадянської освіти. І зрозуміло, що також окремий фокус зосередити державної політики на тих українцях, які зараз перебувають за кордоном.

Водночас хочу зазначити, що ГНЕУ загалом, підтримуючи урядову законодавчу ініціативу, висловило зауваження щодо

строків набуття чинності ним, оскільки з точки зору Головного науково-експортного управління закон має набувати чинності після того, як Кабінет Міністрів України забезпечить прийняття всіх необхідних рішень, нормативно-правових актів, які будуть діяти у відповідності змінами до закону.

І відповідно підкомітет з питань національно-патріотичного виховання підтримує цю законодавчу ініціативу, вважає її актуальною і правильною, але пропонує це зауваження ГНЕУ врахувати і прописати, що закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування, крім пункту 2 «Прикінцевих положень», який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього закону. А загалом пропонується рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект за основу та в цілому одразу.

Дякую. З урахуванням, звичайно, цих пропозицій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Колеги члени комітету, які є, ще хто бажає? Якщо немає бажаючих, то всі, я так розумію, підтримуємо, да, те, про що сказав Василь Іванович? Добре. Тоді, Василь Іванович, я так розумію, що ми можемо рішення голосувати.

МОКАН В.І. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пропонується наступне рішення. Проект рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні проект Закону про засади внутрішньої і зовнішньої політики щодо засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності (номер 16042) прийняти за основу та в

цілому з урахуванням пропозицій комітету. Доповідачем від комітету у Верховній Раді України законопроекту визначити... Ну, ми визначилися по ходу в залежності від оперативної обстановки.

Все. Дякую. Тоді голосуємо.

Хто – за?

БЕЛЕНЮК Ж.В. Беленюк – за.

МОКАН В.І. Мокан – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 7. Одноголосно. Рішення прийнято. Дякую.

Колеги, у нас наступний проєкт – це проєкт про фізичну культуру і спорт щодо утворення та функціонування спеціалізованих спортивних класів. Давайте його пройдемо, а потім, як я сказав, 5-й, 6-й піднімемо, а 3-й і 4-й потім повернемося. Добре.

Проект Закону про внесення до статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо утворення та функціонування спеціалізованих спортивних класів (номер 15527), це кабмінівський, ініціатива Кабінету Міністрів України. Комітет є головним. Доповідає, будь ласка, Олексій Володимирович Нікітенко, заступник міністра молоді і спорту,

НІКІТЕНКО О.В. Доброго дня, Андрій Анатолійович. Доброго дня, шановні члени комітету. Ми вже повторно обговорюємо це питання у зв'язку зі зміною уряду. У нас трошки відбулись позитивні зміни. У нас з 1 вересня додалось до проєкту ще щонайменше 35 класів, і зараз їх вже 130, більше 130 класів, більше 2 тисяч дітей знаходяться в проєкті. У нас обговорюються зараз нові підходи до міжнародного співробітництва. Це зроблено

все для того, щоб роботу з цього питання зробити більш системною і більш планом. Якщо потрібно, готовий відповідати на запитання, щоб не гаяти час, тому що ми вже обговорювали на минулому комітеті, досить часу приділили цьому питанню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово. Дякую, Олексій Володимирович.

Немає питань, да, у нас? Ольга Валеріївна все розкаже. Будь ласка.

САЛАДУХА О.В. Дякую, Андрій Анатолійович.

Доброго дня, шановні колеги, шановні присутні, пане міністре. Законопроектом пропонується доповнити статтю 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» новою частиною, яка передбачає, що у закладах загальної середньої освіти можуть відкриватися спеціалізовані спортивні класи з видів спорту з продовженим днем навчання для проведення додаткової навчально-тренувальної та спортивної роботи у встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки, порядку за умови наявності коштів у відповідних бюджетах.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловило до законопроекту низку зауважень та пропозицій. Зокрема управління зазначає, що відповідні закони у сфері освіти не оперують терміном «спеціалізовані спортивні класи» та не передбачають можливість їх створення. Натомість у статті 12 Закону України про повну загальну освіту зазначається, що з метою належної організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти

формуються класи та/або групи, у тому числі спеціальні, інклюзивні, з дистанційною, вечірньою формою здобуття освіти, з навчанням мовою корінного народу чи національної меншини України поряд із державною мовою. Тому Головне науково-експертне управління пропонує врегулювати можливість існування спеціалізованих спортивних класів у відповідних законах у сфері освіти.

Підкомітети з питань спорту вищих досягнень та спортивної діяльності, з питань фізичної культури та масового спорту та з питань адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу та виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції зазначають, що ухвалення законопроекту розширить можливість для здобувачів загальної середньої освіти, створить умови для систематизації занять спортом дітей та молоді і поєднання з навчальним процесом.

Підкомітети погоджуються із зауваженням Головного науково-експертного управління щодо визначення у статті 12 Закону України про повну загальну освіту... середню освіту можливості утворення та функціонування спеціалізованих спортивних класів з продовженим днем навчання у закладах освіти. І також підкомітети вважають за доцільне при підготовці законопроекту до другого читання передбачити фінансування спеціалізованих спортивних класів у межах видатків, передбачених у державному та місцевих бюджетах за відповідними бюджетними програмами, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

Тому пропонується рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект за основу, врахувати під час підготовки законопроекту до другого читання відповідно до частини першої

статті 116 Регламенту Верховної Ради України пропозиції та поправки до законопроекту, які не були предметом розгляду в першому читанні, але відповідають предмету правового регулювання законопроекту та викладені у висновку комітету, а також звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити про це під час розгляду законопроекту на пленарному засіданні.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Олю.

Дякую. Колеги, є запитання? Якщо запитань нема, я так розумію, що тут записано, ніхто не записувався, але я бачу Олександр Петрович Мендусь, ви хотіли два слова сказати з цього приводу.

МЕНДУСЬ О.П. Я бачу, що і Наталія Коваленко, і Валерій Сушкевич, я уже після них, якщо дозволите. Так, в принципі, хотів би тільки сказати, що це досить правильний експеримент для того, щоб відновити і здоров'я, і спортивний резерв найбільш талановитих юнаків наших.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово. Зараз я Валерію Михайловичу дам. Але якщо ми підтримаємо, то краще, якщо нема таких суперечних питань, то тоді ми зразу ж приймаємо рішення, тому що сенс тягнути час.

Будь ласка, Валерій Михайлович.

СУШКЕВИЧ В.М. Дякую, Андрій Анатолійович.

Шановні колеги, шановні народні депутати, прошу вас, щоб все-таки в цих спеціалізованих класах принцип інклюзивності, він відбувся, в тому числі з урахуванням того, що надана можливість талановитим хлопцям і дівчаткам займатися в спеціалізованих класах спортивних, які мають певні ураження опорно-рухового апарату, слуху, зору. Саме талановитої молоді, яка може бути в системі паралімпійського спорту. Прошу це зазначити для остаточної редакції цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Наталія, будь ласка.

КОВАЛЕНКО Н.П. Доброго дня, шановні колеги, Андрій Анатолійович. Якщо ви говорите, що коротко, то за дорученням Вадима Марковича, Президента Національного олімпійського комітету, хочу сказати, що олімпійський комітет підтримує цей законопроект і ті пропозиції, які сьогодні були висловлені депутатами членами комітету. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я вибачаюсь, вас не представив.

КОВАЛЕНКО Н.П. Все нормально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, це не нормально для нас, для мене особисто і для комітету. Я завжди це роблю. НОК, ви сьогодні з нами, ви представляєте. Дякую, пані Наталія Коваленко.

Добре. Тоді я такий проєкт рішення вам виношу на розгляд. Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні проєкт Закону про внесення змін до статті 26

Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо утворення та функціонування спеціалізованих спортивних класів (номер 15527) прийняти за основу.

Друге, врахувати під час підготовки законопроекту до другого читання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України пропозиції і поправки до законопроекту, які не були предметом розгляду в першому читанні, але відповідають предмету правового регулювання законопроекту та викладені у висновку комітету. А також звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити про це під час розгляду законопроекту на пленарному засіданні. Доповідачем від комітету у Верховній Раді України щодо законопроекту визначити Саладуху Ольгу Валеріївну. Ольга Валеріївна, не проти? Підтримується, да.

САЛАДУХА О.В. Ні, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, хто – за, прошу голосувати. Хто – за?

БЕЛЕНЮК Ж.В. Беленюк – за.

БОРЗОВА І.Н. Борзова – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу. Дякую, пані Ірина. Григорій Михайлович, бачу вас. Всі бачу. Рішення прийнято одногolosно. Дякую.

Колеги, як я і просив, казав попередньо, давайте 5-те питання у нас є. Це питання 5-те, 6-те, вони разом об'єднані. Проект Закону про внесення змін... Подивіться, 5-те, 6-те. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу

сім'ям з дітьми» щодо розширення умов для осіб, які мають право на отримання допомоги для догляду за дитиною «єЯсла» (номер 15265), це депутатський. І проєкт Закону про внесення змін до статті 12-6 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» з метою розширення державної підтримки для самозайнятих осіб (номер 15265-1). Це Василь Іванович Мокан у нас, народний депутат, автор цього альтернативного законопроєкту. Комітет не є головним, але ми повинні прийняти рішення. Якщо немає... Анна Анатоліївна з нами, народний депутат Пуртова? Ні? Тоді, Василь Іванович, вам слово.

МОКАН В.І. Дякую, Андрій Анатолійович.

Я тоді скажу основну ідею обидвох законопроєктів. Справа в тому, що зверталися до народних депутатів, до мене зокрема фізичні особи-підприємниці або особи, які провадять незалежну професійну діяльність, з таким питанням, що у законодавстві, яке стосується допомоги для догляду за дитиною «єЯсла», така державна програма, є певна правова колізія, недолік, що вони якраз цих ФОП або осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, не враховують. Тобто наразі чинна редакція статті 12-6 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» пов'язує право на зазначену допомогу виключно з фактом виходу на роботу у режимі повного робочого часу і це унеможливорює отримання такої допомоги самозайнятими особами.

Я одразу скажу, що я підтримую законодавчі ініціативи колеги Пуртової, вона була першою, яка це зареєструвала. І ми буквально в одну добу розійшлися, тобто я не планував реєструвати альтернативний, але так склалося, що ми одночасно реєстрували законопроєкти і по часу вийшло, що мій альтернативний. Відмінність між колеги Пуртової законопроєктом

і моїм – це те, що я ще у законопроекті пропоную доповнити такою нормою, що ця допомога може надаватися за умови також, якщо цей ФОП сплачував єдиний внесок за останній звітний період. Тобто, крім, звичайно, випадків звільнення від його сплати відповідно до законодавства. Тобто такий певний запобіжник, щоб не було зловживань. Це, власне, і основна відмінність, а сама ідея і проблема вирішується як в основному, так і в альтернативному.

Тому ми можемо піти двома шляхами. Можемо підтримати і головний, я тоді просто норму про запобіжник, про ЄСВ доповню правкою своєю до законопроекту Пуртової, або підтримати альтернативний мій, який більш ширше регулює і вирішує цю проблему. Є позиції у мене міністерств різних, можу їх озвучити або можемо надати слово...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зараз надам.

МОКАН В.І. Представникам, да. Я єдине скажу, що Комітет з питань державної молодіжної політики підтримує обидві законодавчі ініціативи, але вважає, що друга альтернативна, вона більш широко і повно регулює цю проблему і вирішує цю проблему. Тому пропонується, я запропонував два шляхи: не проти, не заперечую проти жодного з них. Не хотілось би просто, щоб колеги Пуртової ми відхиляли законопроект, але давайте обговоримо, давайте дообговоримо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так не буває, Василь Іванович. Треба щось відхиляти.

Людмила Миколаївна, будь ласка, Шемелинець, перший заступник міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України. Будь ласка, ваша точка зору з цього приводу.

ШЕМЕЛИНЕЦЬ Л.М. Дякую, шановні народні... Доброго дня, шановні народні депутати, ще раз. Ми, Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності підтримує основний законопроект, поясню чому. Ми підтримуємо його, дійсно, з правками щодо необхідності або ведення діяльності, а для ФОП і для особи, яка здійснює незалежну професійну діяльність сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування є обов'язковою незалежно від провадження чи не провадження діяльності. Тому для нас тут дуже важливо, щоб особи, які матимуть дітей, не реєстрували ФОП і не зловживали цим. Для запобігання цьому зловживанню ми пропонуємо до другого читання доповнити законопроект як обов'язковістю сплати внеску, так і обов'язковістю провадження діяльності, про що відповідно буде отримуватися підтвердження від податкової служби і про сплату податків мінімум з мінімальної заробітної плати, щоб було доходів на таку суму. Це пропозиція узгоджена з Міністерством фінансів. До того ж є ще ряд моментів, які були нами виявлені в процесі реалізації закону, який вступив в силу з 1 січня 2026 року. Це і щодо жінок, які перебувають на військовій службі. У них це не робочий час в режимі повного робочого дня, тому ми так само пропонуємо до другого читання його доопрацювати.

Ми всі наші пропозиції надали, і до того ж є ще ряд моментів, до прикладу, коли немає можливості в жінки оформити медичний висновок, якщо дитина народжена за програмою сурогатного материнства, то біологічна мати не буде мати медичного висновку. Тому пропонуємо для таких випадків встановити термін виплати іншого виду допомоги – це догляд за дитиною до досягнення однорічного віку з 57-го дня.

Тому просимо вас підтримати основний законопроект і уже на його базі будемо до другого читання враховувати пропозиції пана Василя і подані нами. І, можливо, ще будуть якісь пропозиції.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Миколаївна.

Будь ласка, Оксана Вікторівна Червякова – це представник Уповноваженого Верховної Ради.

КОЖУШОК-ЛИТВИНОВА І.П. Доброго дня ще раз. Оксана Вікторівна приєднається, на 8-ме питання. Але від уповноваженого озвучує позицію Іванна Кожушок-Литвинова. Ми підтримуємо обидва законопроекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую. Я бачу, що записано, а там, де приєднається, це ми подивимось потім.

Так, давайте так, запитаємо жіночу складову нашого комітету. Ірина Наумівна, ваша точка зору з цього приводу? Пані Ірина на зв'язку? Ні. Тоді Ольга Валеріївна, будь ласка.

САЛАДУХА О.В. Я підтримую точку зору Василя Мокана, він повністю розібрався з цією ситуацією, тому доцільно підтримати його законопроект.

Дякую.

МОКАН В.І. В мене є пропозиція, якщо дозволите.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сейчас, Василь Іванович, секунду. Георгій Георгійович у нас хоче висловити свою точку...

МАЗУРАШУ Г.Г. Я підтримав би альтернативний законопроект Василя Івановича, так як ми комітет, в якому він працює, і він аргументував свою позицію. Я вважаю, що його законопроект трішечки більше удосконалений.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По принципу своїх не здаємо, правильно? Так, хорошо.

Ірина Наумівна у нас вийшла на зв'язок. Вона в дорозі, просто їй тяжко з'єднуватись.

БОРЗОВА І.Н. Також підтримую. Підтримую Василя Івановича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, Ірино.

Добре, колеги, якщо немає заперечень, то...

МОКАН В.І. Можна короткий коментар?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, будь ласка.

МОКАН В.І. Дякую, колеги, за підтримку.

Дивіться, тут навіть не за принципом своїх не здаємо. Я послухав позицію Мінсоцполітики і для мене вона була важливою, тому що я прочитав, що вони підтримують основний, а не підтримують альтернативний. Але з того, що сказала представниця Мінсоцполітики, я розумію, що вони основний законопроект

планують доповнювати тими нормами, які в мене вже прописано в альтернативному. Я не до кінця логіки розумію, але хочу запевнити, що я готовий і з Пуртовою, і з ЦОВВ доопрацьовувати все, що вони вважають за необхідне, зокрема медичного аспекту і всього іншого. Тобто максимальна зацікавленість у вдосконаленні цього законопроекту. Але, почувши позиції, я все-таки пропоную тоді взяти за основу рішення, поставити на голосування, підтримати альтернативний законопроект, прийняти його за основу і відповідно основний відхилити. І на основі нього тоді доповнювати всі пропозиції від центральних органів виконавчої влади.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Тоді я оголошую таке рішення після обговорення цього проєкту. Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні проєкт Закону про внесення змін до статті 12-6 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» з метою розширення державної підтримки для самозайнятих осіб (номер 15265-1) народного депутата Мокана прийняти за основу.

Друге. Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні проєкт Закону про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» щодо розширення умов для осіб, які мають право на отримання допомоги для догляду за дитиною (номер 15265), відхилити. Рішення комітету направити до Комітету Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики. А там вони нехай вирішують, ми своє рішення прийняли.

Хто – за?

СУРКІС Г.М. Суркіс – за.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Беленюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Всі – за, 7 – за. Рішення прийнято одногolosно. Дякую.

Колеги, повертаємося до питання номер три. Проект Закону про виправлення логічної помилки у статті 1 Закону України «Про волонтерську діяльність» щодо припинення дозволу неповнолітнім особам здійснювати волонтерську діяльність у напрямі «надання волонтерської допомоги особам, які постраждали внаслідок інфекційних (небезпечно інфекційних, особливо небезпечних інфекційних) хвороб та епідемій (номер 15495). Це народний депутат Мережко у нас, Олександр Олександрович, автор і інші.

Значить, колеги, комітет не є головним, але в будь-якому випадку Олександр Олександрович присутній? Ні. Тоді, Василь Іванович, вам слово.

МОКАН В.І. Дякую, колеги.

Я дуже коротко по ньому, тому що законопроект є суто технічним, він виправляє певну юридичну колізію, яка полягає в тому, що законопроект, Закон України «Про волонтерську діяльність», зокрема стаття 1 була доповнена новим абзацом одинадцятим – утвердження української національної і громадянської ідентичності, відповідно це змістило номери наступних абзаців цієї частини, і є необхідність привести нумерацію абзаців у відповідність до законодавства, бо виходить так, що ми помилково законом дозволяємо неповнолітнім особам здійснювати волонтерську діяльність у напрямі «надання

допомоги особам, які постраждали внаслідок інфекційних хвороб та епідемій». Тому законопроект є технічним.

Водночас Головне науково-експертне управління подало свою пропозицію, зокрема замінити слова «тринадцятим, п'ятнадцятим» словами «чотирнадцятим, шістнадцятим» абзацом, щоб узгодити положення цієї статті з відповідними нормами частини третьої статті 1 закону.

Відповідно, підтримуючи цю пропозицію ГНЕУ, пропонується рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект за основу та в цілому в запропонованій редакції комітету. У вас є ця реакція в матеріалах засідання нашого комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

У зв'язку з тим, що це наш профільний закон, ми є головним комітетом. Матвій Вікторович, поки ви ще з нами, є якісь у вас доповнення?

БІДНИЙ М.В. У нас є пропозиція до законопроекту. Ми надали її також в секретаріат. Я думаю, що розробник може врахувати за потреби. Вона полягає в тому, що... зараз сформулюю. Більш доцільним є внесення зміни безпосередньо до положення, яке містить неузгоджене посилання. Тобто пропонується розділ I проекту закону викласти в наступній редакції. Внести зміну до абзацу другої частини першої статті 7 Закону України «Про волонтерську діяльність», замінивши слова «тринадцятим, п'ятнадцятим» словами «чотирнадцятим, шістнадцятим». Це на розгляд комітету.

МОКАН В.І. Я це озвучив, Матвій Вікторович, у виступі саме оце формулювання: «тринадцятим, п'ятнадцятим» замінити словами «чотирнадцятим...»

ГОЛОВУЮЧИЙ. Матвій Вікторович, дякую. Я так розумію, що ви ще поки з нами.

БІДНИЙ М.В. Я, да. Я думаю, що я по бюджету також доповім і буду потім...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово. Якраз до нього і перейдемо.

Колеги, будь ласка, Тетяна Анатоліївна Пасенко, я так бачу, замначальника управління, це Міністерство соцполітики. Є у вас щось додати чи ви теж погоджуєтесь?

ПАСЕНКО Т.А. Ми погоджуємося, тому що наші зауваження, вони були такі самі зауваження як і в Мінмолодьспорт і у комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Тоді проєкт рішення, рекомендувати Верховній Раді України прийняти проєкт Закону України про виправлення логічної помилки в статі 1 Закону України «Про волонтерську діяльність» щодо припинення дозволу неповнолітнім особам здійснювати волонтерську діяльність у напрямі надання волонтерської допомоги особам, які постраждали внаслідок інфекційних хвороб та епідемій (номер 15495) за основу та в цілому в редакції комітету. Доповідачем від комітету у Верховній Раді України визначити заступника голови Мокана Василя Івановича.

Василь Іванович, готові?

МОКАН В.І. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово. Тоді хто – за, прошу голосувати.
Хто – за?

БЕЛЕНЮК Ж.В. Беленюк – за.

СУРКІС Г.М. Суркіс – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 7. Одноголосно. Рішення прийнято.

І у зв'язку з тим, що у нас є питання, пов'язане з бюджетом...

Так, це у нас який пункт? Четвертий, да? Четвертий пункт в нашому порядку денному. Подивіться, будь ласка.

_____. Так, четвертий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, четвертий. Все. Тоді, значить, зараз я оголошую його. Проект Закону про Державний бюджет України на рік 2027 (номер 16000). Ми не є головними, але ми висловлюємо свої пропозиції.

Будь ласка, тоді Матвій Вікторович.

БІДНИЙ М.В. Дякую, Андрій Анатолійович.

Загалом в проекті Державного бюджету на 2027 рік Мінмолодьспорту заплановані видатки в обсязі 8 мільярдів 73 мільйони 80... 10 гривень, в тому числі видатки загального фонду 7 мільярдів 697 мільйонів 230 тисяч гривень і спеціального фонду 376,5 мільйона гривень. Зазначені видатки за загальним фондом

задовольняють першочергову потребу для забезпечення виконання функцій міністерства, а заплановані видатки будуть спрямовуватись на: здійснення заходів державної молодіжної політики – 201... 528 мільйонів... тисяч гривень; здійснення заходів з утвердження української національної та громадянської ідентичності – 65,5 мільйона гривень; розвиток фізичної культури та спорту, в тому числі серед осіб з інвалідністю, це основна наша програма, – 6,5 мільярда гривень; розвиток спортивної медицини, забезпечення діяльності закладів вищої освіти та наукова діяльність у сфері спорту – 744 мільйони гривень.

Так, в повному обсязі забезпечені потреби у видатках споживання на підготовку і участь в IV Європейських іграх, V Зимових юнацьких Олімпійських іграх, а також в забезпеченні підготовки та участі у XIV літньому Європейському юнацькому Олімпійському фестивалі, а також в XVIII зимовому Європейському юнацькому Олімпійському фестивалі в місті Брашов, Румунія, які відбудуться в 2027 році. Підготовка та участь в XXI зимових Дефлімпійських іграх 2027 року в місті Сеул, Республіка Корея.

Однак залишається незабезпечена першочергова потреба у видатках Мінмолодьспорту на 2027 рік в обсязі 1,5 мільярда гривень. Це видатки споживання – 1 мільярд 532 мільйони гривень, і видатки розвитку – 25,3 мільйона гривень. В тому числі бюджетна програма 3401010 «Керівництво та управління у сфері молоді і спорту» – 10,8 мільйона гривень: оплати комунальних послуг, енергоносіїв, сплата внеску на підтримку осіб з інвалідністю, придбання малоцінних предметів для забезпечення діяльності та обладнання довгострокового використання.

Бюджетна програма 3401070 «Здійснення заходів державної молодіжної політики та утвердження української національної та громадянської ідентичності».

Бюджетна програма 3401110 «Розвиток спорту серед осіб з інвалідністю та їх фізкультурно-спортивна реабілітація» – 54,8 мільйона гривень.

Бюджетна програма 3401220 «Розвиток фізичної культури, спорту вищих досягнень та резервного спорту» – 1 мільярд 206,5 мільйона гривень, видатки споживання і в тому числі, я не буду розкривати, довідка також у вас є.

Бюджетна програма 3401280 «Фінансова підтримка громадських об'єднань фізкультурно-спортивного спрямування» – це 250 мільйонів гривень.

Бюджетна програма 3401380 «Підготовка кадрів у сфері фізичної культури та спорту закладами фахової передвищої та вищої освіти». Ви знаєте, що тепер ми піклуємося нашими закладами вищої освіти – 11,5 мільйона гривень.

Загалом ми розуміємо, що бюджет формується в дуже складних умовах і я тут хочу подякувати Міністерству фінансів за те, що подання першочергово Бюджетної декларації і доведення нам видатків, Мінфін суттєво переглянув і пішов назустріч, задовольнив велику частину нашої додаткової потреби. Проте все ж таки ми бачимо ще непокриті видатки, але розуміємо, що ситуація, зрозуміло, не дозволяє повною мірою задовольнити все необхідне.

Дякую. Андрій Анатолійович, мікрофон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, вибачаюсь. Будь ласка, члени комітету, які питання? Немає питань, да? Тому...

СУРКІС Г.М. Ні-ні, є у мене.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

СУРКІС Г.М. Якщо дозволите, буквально декілька хвилин вашої уваги. Шановні колеги, якщо, дійсно, дивитися на бюджет наступного року прагматично, то певна позитивна динаміка, як сказав пан міністр, вже є. Загалом для Міністерства молоді та спорту передбачено, дійсно, 8 мільярдів гривень, причому зростають видатки і на спорт вищих досягнень та резерв і на центри олімпійської підготовки, і на молодіжну політику. Це важливо особливо з огляду на те, що бюджет формується, як сказав міністр, під час війни з очевидного пріоритету сектору безпеки і оборони.

Але якщо піти трохи глибше, видно іншу сторону. У матеріалах міністерства додаткова потреба становить майже 1,7 мільярда гривень. Це вже не абстрактне бажання мати більше. Там, як сказав, дійсно, пан міністр, дуже конкретні речі: підготовка і міжнародні старты, спортивна наука, антидопінгова робота, інвентар, робота установ. І мені здається, саме ця цифра, яка є показова, близько 27 мільярдів гривень потрібно лише на комунальні витрати баз олімпійської підготовки, щоб у нинішніх умовах не допустити, власне кажучи, їх закриття. І, мені здається, саме ця цифра добре повертає нас від великих бюджетних категорій до реальності.

За словами «олімпійська підготовка» стоїть не тільки майбутня медаль, стоїть будівля, яку треба обігріти, зал, який треба відкрити вранці, тренування, яке має відбутися завтра, тренери, спортсмени, які повинні мати можливість продовжувати свою роботу. І тут я хотів би звернути увагу на те, що в

бюджетних таблицях майже неможливо побачити. Держава може придбати інвентар, профінансувати змагання, відновити спортивну базу, запустити новий проєкт у матеріалах до рішення комітету. Йдеться про дуже значний додатковий ресурс саме на учнівський, студентський, масовий і клубний спорт. Але все це починає працювати лише тоді, коли поруч є людина, яка перетворює матеріальний ресурс на результат. Бо справжня інфраструктура спорту це не тільки бетон, доріжка, басейн, табло чи м'яч. Це тренер, який роками вміє побачити талант і довести його до результату. Перепрошую. Це спортивний лікар-реабілітолог, методист, науковець. Це сильна дитячо-юнацька школа. Це юніор, який у 17- 18 років не губиться між дитячим і дорослим спортом, а бачить перед собою наступний крок. І цей принцип, на мою думку, стосується не тільки спорту.

У матеріалах Держмолодьжитло є інша показова цифра. Сьогодні для отримання пільгового дострокового кредиту зареєстровано понад 13 тисяч молодих громадян, а чинна державна програма молодіжного житла завершується цього року. На перший погляд це зовсім інша тема, але насправді вона про те саме, про те: чи бачить молода людина своє майбутнє тут, чи залишиться в Україні тренер, який бачить тут професійну перспективу, чи не втратить система перспективного спортсмена на пів дорозі, чи зможе молода сім'я планувати тут життя на роки вперед, чи буде спортивний об'єкт, який ми відбудовуємо сьогодні, через 10 років наповнений дітьми, тренерами і спортсменами, а не просто залишиться красивим записом у звіті про освоєні кошти. Саме тому я б дивився на бюджет наступного року трохи ширше ніж на фінансування набору програм. Бюджет складається на 1 рік, але його справжній результат визначається тим, що залишиться в країні через роки. Стіни ми поступово відбудуємо, я впевнений,

обладнання ми придбаємо, але значно складніше повернути тренера, сильну спортивну школу, методику, традиції або молоду людину, яка одного разу вирішила будувати своє майбутнє уже не в Україні.

Тому бюджет 2027 року для мене це ще бюджет збереження людей, компетенції і середовища. Саме цей невидимий капітал не завжди має окремий рядок в бюджеті, але в довгій перспективі, на мою думку, саме він і визначатиме справжню ціну наших сьогоднішніх рішень. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорій Михайлович. Дякую.

Будь ласка, у нас записався Марчук Микола Валерійович. До 2-3 хвилин, будь ласка. Це Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву.

МАРЧУК М.В. Доброго дня, Андрій Анатолійович. Доброго дня всім членам комітету. Я також хочу подякувати Григорію Михайловичу за те, що він тільки що торкнувся теми пільгового молодіжного кредитування молоді. І з боку Держмолодьжитла як виконавця державної програми забезпечення молоді житлом ми також виступаємо з пропозицією, зверталися з нею до комітету підтримати при доопрацюванні проєкту бюджету цю пропозицію та передбачити фінансування на програму пільгового молодіжного кредитування сімей та одиноких молодих громадян для придбання відповідно власного житла. Ця програм при наявності фінансування із загального фонду державного бюджету дасть можливість відкрити молоді доступ до фінансового кредитного механізму. Це найдоступніший сьогодні механізм, за рахунок якого може бути куплена власна нерухомість з відповідними пільгами для таких родин.

Ми пропонуємо передбачити фінансування в розмірі близько 3 мільярдів гривень, що дасть можливість вже в 27-му році близько 2 тисяч сімей забезпечити таким житлом та відповідно дати їм можливість жити в Україні, проживати, народжувати дітей, бути економічно активними та відповідно займатися в майбутньому відбудовою нашої країни. Тому просимо комітет підтримати ці пропозиції та при доопрацюванні проекту Закону про Державний бюджет врахувати пропозицію Держмолодьжитла.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, Микола Валерійович.
Валерій Михайлович, будь ласка.

СУШКЕВИЧ В.М. Дякую, Андрій Анатолійович.

Шановні колеги, кілька позицій, пов'язаних з бюджетним процесом цього року. Насамперед, Андрій Анатолійович, я до народних депутатів комітету звертаюся, що все те, що ви приймаєте сьогодні з точки зору державного бюджету і пропозиції Міністерства молоді і спорту, знаєте, воно дуже значимо. Я в цьому переконався в минулі роки з точки зору потім пролонгації роботи над цими статтями всередині бюджетного комітету і, власне, в залі Верховної Ради. Це було доказано під час того, що все-таки частина пропозицій народних депутатів і тих, хто в бюджетному комітеті усвідомлює значимість фізичної культури і спорту, ці пропозиції і ці поправки можуть спрацювати і частина їх спрацьовує. В цьому значимість прийняття сьогодні рішення нашого комітету.

Друге питання. Ви знаєте, я приєднуюсь до того, що сказав міністр молоді і спорту, що в цьому році все-таки при всій складності і проблем, пов'язаних з бюджетом, все-таки з Міністерством фінансів відбулася плідна робота і значима, і

результативна. Знаєте, я дуже переживав, і всі переживали чи наші національні паралімпійські команди, дефлімпійські команди залишаються без обладнання, інвентарю, тому що капітальні видатки, є принцип такий, що різко-різко обмежені.

Все-таки Міністерство фінансів підтримало цю пропозицію і я принагідно хочу подякувати і нашому міністру молоді і спорту за те, що тут є його позиція, його напрацювання, його впливи, його комунікація з Міністерством фінансів, в тому числі в такій статті, яка дуже важлива і значима як по олімпійських, неолімпійських і паралімпійських, і дефлімпійських видах спорту як єдиний державний календарний план. Його дефіцит завжди є проблемою потім участі в чемпіонатах світу, чемпіонатах Європи і відповідно ліцензій на Олімпіаду і Паралімпіаду.

І в цьому сенсі все-таки Міністерство фінансів, я персонально хочу подякувати Роману Єрмоличеву, першому заступнику міністра фінансів, за його позицію, за його, скажімо, систему компромісів і пошуку того, що сьогодні сповідав наш міністр молоді і спорту, і знаходження тих певних позицій, компромісів, які спрацювали.

Колеги, я все-таки дуже сподіваюся, що той дефіцит по єдиному календарному плану, який є все-таки, і в тому числі по нашій головній реабілітаційно-спортивній базі «Західний реабілітаційно-спортивний центр» все-таки ми зможемо підтримати невеличкі кошти, пов'язані з тим, що сьогодні, щоб ви розуміли, що ця база стала головною базою для олімпійців, паралімпійців, дефлімпійців в зимових видах спорту. Практично наші траси сьогодні працюють на біатлон, на лижні гонки, на інші види спорту. І тільки за останні роки через цей центр відбулося 869 заходів загальною кількістю понад 20 тисяч людей. База сьогодні працює на спорт, на реабілітацію, і в цьому контексті ми

просимо також невеличкі кошти, хоча б пов'язані з реабілітаційним обладнанням. Міністерство молоді і спорту сьогодні змогло забезпечити функціонування найкращої реабілітаційної бази, де проводиться реабілітація хлопців з війни і повернення їх до життя, і повернення на фронт. І це у нас також є результативна робота Міністерства молоді і спорту.

Я дякую за співпрацю. Сподіваюсь, що під час бюджетного процесу рішення комітету спрацює відповідними позиціями на підтримку і спорту вищих досягнень, і спорту дитячо-юнацького, і реабілітації наших воїнів і цивільно постраждалих.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Михайлович.

Будь ласка, Омельчук Наталія Вікторівна.

ОМЕЛЬЧУК Н.В. Дякую.

Шановний Андрій Анатолійович, шановні депутати, шановний пане міністре. Прошу підтримати прохання щодо збільшення додаткової потреби у видатках на 27-й рік в бюджетній програмі – фінансова підтримка громадських об'єднань фізкультурно-спортивного спрямування ВФСТ «Україна». Додаткова потреба 1,5 мільйона на збільшення кількості змагань, 12 додаткових заходів серед працівників підприємств та організацій, членів їх сімей, виробничої сфери та транспорту, більшість з яких є стратегічними та працюють на обороноздатність нашої країни, і також в тому числі і для дітей, які проводяться уже понад 30 років. Це невеликі кошти, які в розрізі міністерства, але вони забезпечать можливості оздоровлення людини праці засобами фізичної культури і спорту. Це такі галузі, як оборонна, авіаційна, машинобудівна, машинобудівні, чотири галузі машинобудування,

атомна, вугільна, енергетична та електротехнічна, нафтохімічна, будівельна, транспортні.

Саме ці кошти, в нас вони були в минулому році зняті на загальний огляд, конкурс і трошки на іншу програму. Це фізкультурно-оздоровчі заходи зняті з програми спортивні заходи. В цьому році ми провели... в минулому році 24 спортивних заходи, в цьому році у зв'язку з тим, що кошти були зняті на іншу програму, нами проведено на всеукраїнському рівні 8 тільки заходів.

Дуже прошу, це прохання і мене, не тільки мене, всього нашого активу і центральної ради, всіх наших безпосередньо працівників промислової сфери. Це і керівники підприємств, і галузеві всі об'єднання, корпорації, щоб ми могли поновити проведення цих заходів. Створені у нас за роки діяльності колектив фізкультури, спортивні клуби, такі підприємства як «Івченко-Прогрес», «Мотор Січ», «ФЕД», там вже по 70 років проводяться галузеві заводські спартакіади і на всеукраїнський рівень нам не вистачає цих коштів. Моя трошки провина, що я тільки сьогодні підготувала лист, не звернулася чуть-чуть до міністерства раніше, але ми сьогодні розглядаємо проєкт. Я думаю, що воно буде враховано.

Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталія Вікторівна.

Будь ласка, у нас Мінфін два слова. Леся Анатоліївна, будь ласка.

ТОВСТА Л.А. Вітаю ще раз. Як вже і казали, проєкт бюджету формувався в процесі триваючої збройної агресії, нових викликів. Першочергово, як в попередніх періодах, кошти спрямовувались

на сектор безпеки і оборони, підтримку соціально незахищених верств населення. Водночас, як казав міністр молоді і спорту Матвій Вікторович, кошти вдалося значно збільшити на підтримку фізичної культури і спорту, підтримку молоді, тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно, да. Я розумію, Леся Анатоліївна. Тобто процес іде. Справа в тому, що виділяти гроші сьогодні, кошти, розраховувати на те, що десь на якомусь підприємстві будуть проводитися спартакіади в цих умовах, коли летять «шахеда» і ракети, дуже складно. Дякую.

Тепер у нас ще Людмила Іванівна Осташевська – це Міністерство розвитку громад та територій України. Два слова, будь ласка. Якщо є що сказати, Людмила Іванівна. Якщо ні, то погоджуйтеся зі всім, то ми підемо далі. Нема Людмили Іванівни? Добре.

Матвій Вікторович, ви з нами чи пішли?

МОКАН В.І. Написав, що покинув...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там зустріч з молоддю, він мені казав. Добре, колеги члени народні депутати...

МОКАН В.І. Можна мені хвилинку, Анатолій Андрійович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да. Я переходжу. Будь ласка, Василь Іванович, вам слово.

МОКАН В.І. Дякую.

Я загалом детально ознайомився з цифрами, які подало у проєкт бюджету Міністерство молоді і спорту. Хочу сказати, що

цифри попри складність бюджету, його велику дефіцитність і того, що там насправді ще закладаються і віртуальні доходи, яких ще по факту немає і може не бути, які залежать в тому числі від змін до Податкового кодексу, і там значні суми. Тобто бюджет 27-го року буде непростий, давайте відверто про це. Але цифри ті, які закладаються, викликають певний оптимізм. Якщо вдасться відстояти, то я вважаю особисто, що це непогано в умовах фінансово складних.

По сфері державної національної і громадянської ідентичності, за яку я відповідаю в комітеті, там цифри зростають, можу плюсанути. Доеднуюсь до пропозиції з приводу молодіжного кредитування житла. Кожнорічний обов'язковий квест, який проходить і наш комітет, і бюджетний комітет, коли ми подаємо різні суми, щоб хоча б частково почніть фінансувати молодіжне кредитування житла, це важлива проблема для молоді, фактор їхнього повернення можливого із-за кордону, ці цифри відхиляються. Але тим не менше цього року, вважаю, що це ми зобов'язані також робити. Підтримую цю пропозицію і буду це робити і як народний депутат окремо. Можливо, не на 3 мільярди, на менші суми, можливо, вони будуть більш реалістичними. Але дуже важлива складова.

А загалом хочу у частині сфери фізичної культури і спорту, молодіжної політики і ідентичності національної підтримати ті цифри, які закладаються з пропозиціями, які надасть наш комітет на розгляд бюджетного.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович. Дякую.

Хто ще бажає?

МАЗУРАШУ Г.Г. Якщо можна, Андрій Анатолійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Георгій Георгійович, будь ласка.

МАЗУРАШУ Г.Г. Вітання всім присутнім. Дивіться, я погоджуюся з виступами колег попередніми. І тут прозвучало, зрозуміло, акцент у нас на забезпечення сектору оборони і безпеки. Ми кажемо безпеки і оборони, напевно, в цей час оборони і безпеки. Черговість. І, враховуючи ці акценти, я вам хочу сказати, що в силу обставин, в силу того, що ряд заходів із зрозумілих причин переміщені в західну частину України, то я достатньо часто буваю на різних заходах, в яких беруть участь представники підприємств, зокрема оборонного, військово-оборонного комплексу. І я вам скажу, що іноді дуже складно навіть чути ці розмови про всі ті прильоти, які мають місце, на жаль, на їхнє підприємство, як вони працюють по тих підземеллях і тому подібне. І чую навіть такі випадки були, коли, наприклад, були прильоти і на певних підприємствах, не буду називати, не можна, напевно, називати, де вони приймали рішення чи їхати, чи не їхати на якісь змагання міжгалузеві або галузеві, і вони приймали рішення їхати.

Тобто я вважаю, те, про що говорила Наталія Вікторівна, тих вибачте, нещасних 1,5 мільйона, я думаю, що міністерство знайде можливість навіть залучити додаткові кошти, забезпечити можливість, щоб сигнал був від держави, що ми, оцей маячок, що ми все-таки вважаємо важливою цю фізкультурно-оздоровчу роботу.

Так само важливою є робота, про яку говорив пан Сушкевич, там, де іде мова про відновлення, і про відновлення не лише до життя просто повернення, але ви бачите, що йде мова про тих, які

повертаються навіть після таких реабілітаційних заходів і на фронт для того, щоб боронити державу.

Загалом те, про що ми говоримо на цьому засіданні в контексті проєкту держбюджету, це те, як ми кажемо, якщо не забезпечити це, то, як кажуть, не дуже є сенс воювати, скажімо так, якщо приблизно там Черчіль не говорив, там про культуру. Тому як би, звісно, що я підтримую ці пропозиції, які стосуються забезпечення тих мінімальних потреб, які сьогодні прозвучали. Але вибачте, колеги, я, напевно, за проєкт держбюджету швидше, що не буду голосувати, тому що я з року в рік подаю поправки щодо обмеження максимальних зарплат в держсекторі, які з року в рік ігноруються, навіть попри те, що уже і спікер, і ряд голів ключових комітетів підтримують такий напрям. Тому якби, я думаю, що цього року не станеться дива, це не підтримають, а це про справедливість, тому, представляючи позицію наших з Президентом спільних виборців, я, напевно, за проєкт держбюджету не буду голосувати, але ці всі пропозиції, які сьогодні звучали, підтримую і сподіваюся, що вони пройдуть *(Не розбірливо)*

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Георгій Михайлович, да, ми зараз говоримо тільки поро наші, як кажуть, ті речі, які ми сьогодні контролюємо і яким допомагаємо. Це така спортивна молодіжна направленість, тому що я за бюджет, це якщо політичні питання, не голосую уже 7 років. Нічого страшного, що ви один раз не проголосували.

Значить, колеги, давайте, тоді проєкт рішення у мене є такий. Підтримати пропозиції щодо збільшення в проєкті Закону України про Державний бюджет України на 2027 рік, поданого Кабінетом

Міністрів України, обсягів видатків від загального фонду бюджету, викладених у проекті рішення комітету.

Друге. Направити рішення комітету до Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та Кабінету Міністрів України. Немає заперечень? Немає. Тоді голосуємо.

Хто – за?

БЕЛЕНЮК Ж.В. Беленюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 7. Бачу всіх. Одноголосно рішення прийнято.

І переходимо до питання номер сім, п'ять, шість ми пройшли, пам'ятаєте. Значить, тепер сім, вісім, вони теж об'єднані. Це проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії на 2027 року (15440) народного депутата Бабака та інших. І другий проект альтернативний, те ж саме, номер 15440-1 народного депутата Гришиної і інших.

Бабак Сергій Віталійович, бойовий мій друг, товариш по бойовому підрозділу «Мрія» відсутній, я так розумію. Юлія Миколаївна теж відсутня.

ГРИШИНА Ю.М. Юлія Миколаївна на місці, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, Юлія Миколаївна, дуже приємно вас чути і бачити. Будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Вітаю, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаю.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, доброго дня. Я дякую за запрошення і за можливість висловитися з такого важливого законопроекту. Я дуже коротко. Хочу сказати, що ваш комітет вже розглядав подібний законопроект, але у зв'язку зі зміною уряду було відкликано ці законопроекти і тому заново було зареєстровано Сергієм Бабаком законопроект про чотири предмети в структурі НМТ. Це головний законопроект, який ви тільки що назвали. І мій альтернативний, мій разом з колегами альтернативний про три предмети в структурі НМТ. Тобто фактично ми ще раз з вами розглянемо це питання, бо я минулого разу, мене не було, і я рада, що я можу вам донести важливість, чому цей законопроект альтернативний ми зареєстрували. Його підписали 56 народних депутатів майже з усіх фракцій. І суть його полягає в тому, що НМТ на початку повномасштабного вторгнення було запроваджено як спрощена система ЗНО. Тобто так як під час війни дуже складно діти... раз здаючи два-три предмети в різні дні, це було просто неможливо в умовах війни, тому ми запровадили три предмети і спрощена програма. Діти швидко заходять, складають і йдуть по своїх справах.

Але через декілька років чомусь на фоні того, що війна продовжується, величезні освітні втрати, дрони, ракети, ми все це розуміли, в яких умовах навчаються діти, чомусь була змінена траєкторія і було запроваджено замість трьох чотири предмети. І ця система, ми подивилися, це ми з вами голосували, це Верховна Рада має це повноваження, і ми побачили на прикладі минулого року, що ця система вже не дає результати, тому що скласти чотири предмети в один день це майже... це дуже складно для кожної дитини. І було багато різних скандальних випадків і в Одесі, коли діти 13 годин складали НМТ, тому що постійна

тривога і чотири предмети неможливо скласти. І стало всім очевидно, що це є надмірне навантаження для дітей.

І ще одна є історія, такий важливий фактор, з приводу того, що це один момент, який вирішує долю майбутню дитини. Якщо раніше ЗНО складалося в різні дні, можна було підготуватися, можна було підстрахуватися, були додаткові предмети, вдруг ти перенервував, ти можеш перескласти. Зараз такого немає. І на сьогодні ми маємо найбільш жорстку систему ЗНО за всю історію України, якої не може бути під час війни. Тому ми говоримо про те, що правила вступу повинні відповідати умовам війни. І чотири предмети в один день – це надмірне навантаження. Є велика необхідність повернути ту спрощену систему, яку ми з вами голосували на початку повномасштабного вторгнення, три предмети в один день. Це простіше, швидше. В такому випадку НМТ виконує свою задачу, здійснює оцінку якості знань наших дітей. І ми впевнені, що система в цих умовах, в яких ми зараз живемо, є більш придатною ніж система попереднього року, коли діти складають 4 предмети в один день. Це якщо коротко, колеги, то так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Юлія, дякую.

Колеги, у кого є... Юлії Миколаївни? Якщо нема...

СУРКІС Г.М. Дозвольте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

СУРКІС Г.М. Андрій Анатолійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Григорій Михайлович.

СУРКІС Г.М. Дякую.

Я повністю підтримую пані Юлію. Ми звертаємось до тієї теми, яка звучала ще в червні. Тоді ми розглядали аналогічні два підходи до вступної кампанії 27-го року, і комітет підтримав альтернативний варіант. Сьогодні логіка вибору по суті залишається тією самою, і я є, як і ви, співавтором нинішнього альтернативного законопроекту.

Різниця між моделями повністю зрозуміла. Основний проєкт залишає математику обов'язковою для всіх, альтернативний залишає обов'язковими українську мову та історію України, а третій предмет на вибір вступника. І я б точно тут не зводив би дискусію до формули: ми за математику чи проти математики. Я сам за фахом, за освітою інженер-механік, тому добре розумію значення математики і той спосіб мислення, який вона формує. Але інженерний підхід вчить ще однієї простої речі. Інструмент має відповідати завданню. Для майбутнього інженера, програміста, економіста чи фахівця природничого профілю математична підготовка має принципове значення і закономірно повинна мати серйозну вагу при вступі. Але якщо людина обирає історичну, філологічну, журналістську чи іншу спеціальність, де визначальними є інші компетентності, логічно дати їй можливість сильніше проявити себе саме через цей предмет, пов'язаний з майбутнім фахом. При цьому альтернативний проєкт математику нікуди не прибирає, вона залишається серед предметів на вибір. Тобто питання не у зниженні вимог, а в тому, наскільки ці вимоги відповідають конкретному напрямку навчання.

І є ще одна реальність, яку сьогодні не можна ігнорувати. За моделлю чотири, яка діє зараз, предмети складаються в один день, як сказала пані Юлія, два двогодинні блоки з короткою перервою,

а в умовах війни цей день може додатково перериватися повітряними тривогами, переходами в укриття і тривалим очікуванням. Для вступника це серйозне навантаження і тому кожен обов'язковий предмет має бути справді виправданим з точки зору якісного конкурсного відбору. Для мене суть альтернативного підходу саме в цьому, не зробити вступ легшим, а зробити його логічнішим, професійнішим і змістовнішим, пов'язаним із тією спеціальністю, яку людина обирає.

Україні потрібні сильні математики і інженери, так само потрібні сильні історики, філологи, журналісти і тренери, і вступна система має допомагати знаходити найкращих саме для того напрямку, в якому вони хочуть розвиватися. Цією логікою, власне кажучи, я думаю, ми всі керувалися, долучаючись до альтернативного законопроекту. І моя позиція залишається послідовною – підтримати альтернативний проєкт.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорій Михайлович. Будемо вважати, що ви співдоповідаєте разом з Іриною Наумівною.

Ірина Наумівна, ви з нами на зв'язку? Бо я бачив... Я бачу, бачу. Да, будь ласка, слово.

БОРЗОВА І.Н. Так, на зв'язку. Шановні колеги, підкомітет з питань молодіжної політики рекомендує прийняти за основу альтернативний проєкт Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2027 року, а саме реєстраційний номер 15440-1. Проєкт Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2027 року відхилити.

Шановні колеги, не буду повністю доповідати, тому що ви всі розумієте, і у вас є у всіх інформація на руках, тому прошу підтримати законопроект 15440-1.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Ірина.

І так, щоб ми були, у нас совість була достатньо чистою, я хотів би от Міністерство освіти і науки у нас, або Андрій Михайлович, або Тетяна Анатоліївна.

ОХРІМОВСЬКИЙ А.М. Дякую, пане Андрію.

Міністерство освіти і науки підтримує основний законопроект 15440 і категорично не підтримує законопроект 15440-1 з наступних причин. Зараз поясню відповідно до законодавства. Відповідно до пункту 5 частини першої Закону України «Про вищу освіту» вища освіта здобувається на основі повної загальної середньої освіти і є сукупністю знань, умінь, навичок, компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти відповідної галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що і за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти.

Далі, Законом України «Про повну загальну середню освіту» встановлено, що оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової, базової середньої чи профільної освіти, вимогам державних стандартів здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Знову ж так відповідно до цього закону кожен учень зобов'язаний пройти державну підсумкову атестацію за кожен рівень базової та профільної середньої освіти з української мови та математики, а також з історії України та іноземної мови, крім мови держави, визнаної країною-агресором, крім випадків, визначених законодавством.

Перелік іноземних мов визначається відповідно Положенню про державну підсумкову атестацію.

Абзацом другим частини першої статті 47 Закону України «Про повну загальну середню освіту» встановлено, що учні, які завершують здобуття базової чи профільної освіти, проходять державну підсумкову атестацію у формі зовнішнього незалежного оцінювання, крім випадків, визначених законодавством. Відтак згідно з вимогами чинних законів України особи, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти, мають продемонструвати свою здатність здобувати вищу освіту шляхом складання державної підсумкової атестації у формі іспитів, які складаються за технологією зовнішнього незалежного оцінювання з таких обов'язкових предметів, як українська мова, математика та історія. Це норми чинних законів.

Далі, очевидно, що в умовах воєнного стану неможливо створити безпечні умови проведення державної підсумкової атестації осіб, які завершують здобувати повну загальну середню освіту. Відтак через відсутність державної підсумкової атестації виникає проблема визначення тих вступників, які мають належний для здобуття вищої освіти рівень знань, умінь, навичок і компетентностей.

З метою вирішення цієї проблеми, починаючи з 2022 року, в Україні для вступників на навчання для здобуття вищої освіти запроваджено проведення вступних випробувань у формі Національного мультипредметного тесту. НМТ проводиться з використанням технології зовнішнього оцінювання та містить обов'язкові предметні тести з української мови, математики, які передбачено Законом «Про повну загальну середню освіту». Крім того, у 2024 році зафіксовано історію України як третій обов'язковий предмет та додані предмети на вибір. Хочу звернути

увагу, що додавання предметів на вибір дозволяє продемонструвати вступникам свій рівень підготовки з тих предметів, з яких вони мали натхнення. Очевидно, що багато батьків інвестують в підготовку своїх дітей з іноземної мови, а є такі, які інвестують у вивчення природничих дисциплін: фізика, хімія, біологія чи географія.

Законопроект 15440, основний законопроект, передбачає, що в 27-му році має зберегтися усталена протягом 3 років, 3 років, це не з минулого року, це уже 3 роки так здійснюється, позитивна практика якісного відбору вступників на навчання для здобуття вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти в умовах воєнного стану за результатами НМТ з трьох обов'язкових предметів: українська мова, математика, історія України та предмету на вибір.

Водночас альтернативний законопроект передбачає виведення тестування з математики з переліку обов'язкових предметів та віднесення її до вибіркових. Такий підхід допускає можливість доступу до вищої освіти осіб, які не набули повного набору знань, умінь, навичок, компетентностей, що передбачені державними стандартами повної загальної середньої освіти і включають в себе зокрема математичні компетентності. Відтак реалізація норм альтернативного законопроекту в найближчому майбутньому може призвести до втрати кадрового потенціалу, спроможного забезпечити повоєнне відновлення держави та матиме невиправні наслідки для суспільства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Михайлович. Чітко і переконливо. Скажіть, будь ласка, а у вас, ви десь в планетарії, у вас такий красивий задник?

ОХРІМОВСЬКИЙ А.М. Я зараз в Міністерстві освіти і науки України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні, я маю на увазі, що ззаду у вас нібито так луна, дивлюсь, красива. Красивий задник.

Тетяна Анатоліївна, у вас така ж думка, я ж розумію, да? Це ви теж представляєте...

БАЛАШОВА Т.А. Так, звичайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово.

Хто з членів комітету ще бажає висловитись?

МАЗУРАШУ Г.Г. Можна я пару слів?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Георгій Георгійович.

МАЗУРАШУ Г.Г. Я просто уточню шановному представнику міністерства, що ми теж говоримо про зміни до закону, і тобто ті самі люди, які приймали ті норми, ті самі з такими ж повноваженнями можуть прийняти ті норми, які запропоновані Юлією Миколаївною, які підтримує 50 з чимось народних депутатів України. І ще раз, я акцентовано підтримую слова Григорія Михайловича, що мова не йде про «за» чи «проти» математики, у мене теж математика була серед улюблених предметів в школі, мова іде зовсім про інше. Тому я прошу колег по комітету підтримати рішення щодо нашої підтримки колективної альтернативного законопроекту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, у нас під час обговорення надійшла наступна пропозиція від виступаючих, з якими ми обговорювали, мається на увазі членів комітету і авторів законопроекту. Це рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні проєкту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2027 року (номер 15440-1) за авторством народного депутата Гришиної та інших, прийняти за основу.

Друге, рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні проєкту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2027 року (номер 15440) відхилити. Рішення комітету направити до комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Це за порядком надходження пропозиція, а потім, якщо не набере, то ми поставимо те, що ми обговорювали з представниками Міністерства освіти.

Будь ласка, хто за цю пропозицію, прошу голосувати.

Хто – за?

БЕЛЕНЮК Ж.В. Беленюк – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ірина, не бачу. Бачу. Так, Жан?

БОРЗОВА І.Н. За альтернативний ми, правильно? Да, да.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Беленюк – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Беленюк – утримався. Чудово. 6 – за, 1 – утримався. Рішення прийнято. Дякую за...

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, я дуже дякую вам за підтримку. Дякую дуже. А міністерству можна два слова сказати, вибачте, які категорично там щось проти. Я просто хочу побажати працювати так, щоб Верховна Рада не була категорично проти результатів їх роботи, коли діти 13 годин складають НМТ. І будемо надсилати запити, щоб дізнатися, які заходи вжило міністерство, контролю, щоб ситуація така не повторилась, коли діти без їжі по 13 годин і більше там було, сидять незрозуміло де і не можуть скласти НМТ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. У вас є окремий майданчик чудовий, місце комітету вашого, там дуже серйозні авторитети представлені, в тому числі мій бойовий друг Іван Григорович Кириленко. Так що, я думаю, що все у вас буде нормально. Дякую.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, питання номер дев'ять – про виконання Закону України про основні засади державної політики у сфері утвердження української та національної ідентичності. Матвія Вікторовича немає. Я так розумію, що ми дамо... у нас є хтось, я так розумію, із заступників присутній.

ПОПИК С.Д. Андрію Анатолійовичу, Сергій Попик готовий доповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, Сергій Дмитрович, будь ласка. Я бачу, тепер бачу. Будь ласка.

ПОПИК С.Д. Шановний Андрію Анатолійовичу, шановні народні депутати, колеги, дякуємо за увагу комітету до цього

надзвичайно важливого питання. Міністерство молоді та спорту проводить необхідну роботу по імплементації даного закону. Звичайно, що це комплексна робота. Це робота, яка проводиться з інститутами громадянського суспільства, з науковою спільнотою, з урядом, міністерствами, відомствами, з Верховною Радою і Комітетом з питань молоді, бо зовсім не випадково наприкінці серпня в комітеті відбулися відповідні слухання.

Перше, що ми маємо станом на сьогодні. Ми маємо всі необхідні стратегічні та планові документи для імплементації закону. Мова йде про розроблену Стратегію утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та Державну цільову соціальну програму з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 28-го року. Між іншим, на найближчому засіданні уряду до Стратегії утвердження української національної, громадянської ідентичності вже будуть внесені зміни, які сформульовані потребою життя, зокрема запровадження механізму моніторингу заходів.

Друге. Утворено Координаційну раду з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Кабінеті Міністрів, до складу якої входять не тільки чиновники, не тільки представники органів влади, а й представники громадянського суспільства, науково-дослідних організацій, а також інститутів громадянського суспільства. Що ми маємо станом на сьогодні за підсумками 2023-2026 років.

Перше. Створено та функціонує необхідна кількість координаційних рад, їх є понад 500 в усіх регіонах і місцях нашої держави. В 20 областях прийнято регіональні програми з утвердження української ідентичності. Що саме важливе, ми маємо позитивну динаміку зростання бюджету на заходи з

національної ідентичності. Наприклад, якщо в 24-му році ми мали приблизно 102 мільйони, то в 26-му році маємо 127 мільйонів, ріст динаміки приблизно на 24 відсотки.

Повертаючись до бюджету, ви бачили в матеріалах, ми маємо також і зростання бюджету. Тільки бюджет міністерства на заходи з національної ідентичності, Міністерства молоді і спорту, в наступному році передбачається в розмірі 65 мільйонів.

Загалом за цей період було проведено понад 100 всеукраїнських заходів, в яких взяли участь орієнтовно мільйон українців, мільйон наших громадян. Реалізовано приблизно 100 проєктів самих різних, які також залучили приблизно мільйон, і, що дуже важливо, ми маємо підготовлених 300 фахівців, по новому підготовлених, за новими методиками спільно за участю партнерів, які працюють в цій сфері.

Окремо хочу наголосити на існуванні платформи, громадської платформи IDEM, яка охоплює знову ж таки лідерів громадських думок, авторитетів, авторитетних в національному українському розвої людей, які об'єдналися і розробляють відповідні ідеї, платформи, визначають, що має робити держава, що мають робити чиновники, що має робити суспільство.

Що маємо на сьогодні з проблемних питань? Ідентифіковано дві групи проблем, які насправді дуже важливі. Перше, це робота з українцями, нашими громадянами за кордоном, зокрема з молоддю, яка виїхала після початку повномасштабної війни, зміцнення їхньої ідентичності і, звичайно ж, заходи, покликані сприяти їхньому добровільному поверненню назад.

Другий великий блок проблем – це збереження національної української ідентичності громадянами України, які перебувають, на жаль, на тимчасово окупованих російським агресором територіях України, а також тими громадянами, які вже

перемістилися з тимчасово окупованої території на підконтрольну нами територію.

Це системні речі. Попереду значна і складна робота, але міністерство буде сумлінно здійснювати цю роботу, координувати залученість всіх присутніх. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Дмитрович.

Будь ласка, Василь Іванович.

МОКАН В.І. Дякую, Андрій Анатолійович. Коротко доповню. Сергій Дмитрович попунктно пройшовся по основних моментах виконання закону профільного. Хочу підтвердити, що справді це відповідає дійсності, закон виконується, прийнята необхідна підзаконна база. Ми на комітетських слуханнях дуже предметно і детально обговорили як стан виконання закону, так і шляхи його подальшого удосконалення. Вважаю, що внесення змін, які б посилювали державну політику у сфері націдентичності – це зараз завдання номер один, зокрема для Міністерства молоді і спорту, саме на їхній стороні зараз фактично ця ініціатива законодавча знаходиться. Також хочу доповнити, що ми рекомендуємо Кабінету Міністрів як комітет за підсумками цього звіту посилити все-таки міжвідомчу взаємодію в цій сфері державної політики, забезпечити все більше залучення ветеранів війни, військовослужбовців та інших представників сил безпеки і оборони до проведення заходів з утвердження української національної громадянської ідентичності. І також у співпраці з органами місцевого самоврядування продовжувати роботу в напрямку створення координаційних рад, в тому числі навіть вже спускатись на рівень територіальних громад, тому що ця політика має бути представлена фактично в кожній області, в кожній

територіальній громаді. А загалом звіт позитивний і працюємо над вдосконаленням законодавства, щоб ця політика ставала ще більш ефективною. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Якщо немає заперечень, то у нас є наступний проєкт рішення. Інформацію Міністерства молоді та спорту України про виконання Кабінетом Міністрів України Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» взяти до відома.

Друге, встановити відсутність перешкод щодо оприлюднення зазначеної вище інформації.

Третє, затвердити рішення комітету, воно додається у вас.

І четверте, надіслати рішення комітету до Кабінету Міністрів України.

Хто – за, прошу голосувати. Хто – за?

СУРКІС Г.М. Суркіс – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 7. Одноголосно...

БЕЛЕНЮК Ж.В. Беленюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одноголосно рішення прийнято. Це у нас було дев'яте.

Десяте питання – про виконання...

_____. Доброго дня ще раз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вибачаюсь.

_____. Вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Про виконання Кабінетом Міністрів України статті 51 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» в частині забезпечення систематичного диспансерного огляду службою спортивної медицини осіб, які займаються фізичною культурою, та спортсменів дитячо-юнацького, резервного спорту та спорту вищих досягнень, ветерани спорту. Комітет є головним.

Тому, будь ласка, я хотів би надати слово... у нас Євгеній В'ячеславович Гончар, заступник міністра охорони здоров'я України присутній, да?

ГОНЧАР Є.В. Так. Доброго дня, шановні народні депутати, пане Андрію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам слово.

ГОНЧАР Є.В. Я можу доповідати, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ГОНЧАР Є.В. Я спробую швидко і по суті відповісти на це питання. Сподіваюсь, мене доповнять потім в разі чого колеги з Мінмолодьспорту. Дійсно, відповідно до завдань, які нам надавалися, які обговорювалися на попередніх засіданнях комітету, було затверджено склад робочої групи з питань фінансування медичних оглядів спортсменів. До її складу увійшли представники МОЗ, Мінмолодьспорту, Нацслужба здоров'я,

спортивних організацій, федерацій та закладів спортивної медицини.

За результатами роботи цієї робочої групи було підготовлено проект спільного наказу Мінмолодьспорту та МОЗ про затвердження Порядку проведення медичного огляду спортсменів дитячо-юнацького, резервного спорту та спорту вищих досягнень, який був 15 вересня 26-го року оприлюднений для громадського обговорення на сайті Мінмолодьспорту.

Наразі я бачу, що там надходять, так скажемо, пропозиції, зауваження, коментарі до нього різних заінтересованих сторін. Я сподіваюсь, що ми спільно з Мінмолодьспорту їх опрацюємо і сформуємо фінальну узгоджену позицію щодо організації медичних оглядів спортсменів з урахування специфіки їхньої спортивної діяльності. Тому, в принципі, певною мірою ті наші домовленості виконані, але сподіваємося, що зможемо пошвидше затвердити цей наказ. Власне, щодо статі 51 закону України, яка говорить, що служба спортивної медицини прямо передбачена законом та має утворюватись і функціонувати в порядку, встановленому Кабміном із визначенням її основних функцій, зокрема щодо диспансерних оглядів та допуску спортсменів до занять спортом. Однак, дійсно на зараз на рівні актів Кабміну відсутній такий затверджений порядок, який би визначав ці всі моменти. Але я думаю, з цього питання краще послухати позицію Мінмолодьспорту, оскільки відповідно до їх положення саме вони відповідають за розвиток спортивної медицини і проводять діяльність, пов'язану з запобіганням використання допінгу у спорті. Якщо вас влаштує, то я хотів би передати слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По-перше, дякую, що доєдналися, це раз. з повагою. А, по-друге, зараз ми ще декілька виступаючих, якщо будуть питання, я вас включу. Дякую.

У нас є Євгеній Леонідович, це Національна служба здоров'я України. Є що сказати вам з цього приводу?

ГОРОХ Є.Л. Вітаю. Так, я присутній. Фактично можемо тільки разом з МОЗ працювати над реалізацією цих положень. У нас Національна служба здоров'я України виконує свої функції, в тому числі в плані забезпечення доступності медичної допомоги для всіх категорій громадян, універсальне охоплення населення медичними послугами. Тобто те, що відбувається в рамках робочої групи, було кілька практичних питань, які були вирішені частково і далі будемо працювати також разом з МОЗ над реалізацією того, що можна реалізувати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євгеній Леонідович, дякую.

І перед тим як Ользі Валеріївні дати слово, Сергій Дмитрович, вам слово, будь ласка.

ПОПИК С.Д. Андрій Анатолійович, я хочу з вашого дозволу передати слово заступнику міністра Нікітенку, який відповідає за ці питання в нашому міністерстві... доповісти. Олексій, будь ласка.

НІКІТЕНКО О.В. Дякую. Не буду наголошувати про важливість цього питання, можу додати тільки одне...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Володимирович, не чути вас.

НІКІТЕНКО О.В. Вибачаюсь, в дорозі просто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нічого. Зараз чути.

НІКІТЕНКО О.В. Хочу лише додати, це дуже важливе питання, що запровадження цього порядку забезпечить чіткий алгоритм проведення медичних оглядів, розширить можливості їх проходження із залученням лікарів первинної медичної допомоги та визначити механізм взаємодії первинної ланки зі спеціалізованою службою спортивної медицини. При цьому зберігається ключова роль спеціалізованої спортивної медицини у проведенні планових медичних обстежень з урахуванням специфіки виду спорту, рівнів фізичних навантажень та індивідуальних ризиків для здоров'я спортсмена.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Володимирович. Дякую.

Ольга Валеріївна, будь ласка, вам слово, ви співдоповідаєте.

САЛАДУХА О.В. Дякую, Андрій Анатолійович.

Ми вже неодноразово розглядали на засіданнях підкомітетів ці важливі питання щодо забезпечення належного медичного супроводу спортсменів, проведення їх систематичних медичних оглядів та виконання вимог нашої статті 51 Закону України «Про фізичну культуру і спорт».

Відповідно до цієї статті систематичному диспансерному огляду службою спортивної медицини підлягають особи, які займаються фізичною культурою, спортсмени дитячо-юнацьких, резервний спорт, спорт вищих досягнень, а також ветерани спорту.

При цьому сама служба спортивної медицини має створюватись та функціонувати у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, тобто йдеться не лише про окреме питання фінансування медичних оглядів, а про необхідність забезпечення передбаченої законом системи спортивної медицини та чітких правил її функціонування. Водночас як впливає за наданою нам інформацією на сьогодні на рівні актів Кабінету Міністрів України відсутній затверджений порядок, який визначав би створення, організаційну модель, повноваження та механізми функціонування служби спортивної медицини як єдиної системи.

Певна робота в цьому напрямі вже проведена, Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 26 січня 2026 року №86 була створена робоча група з питань фінансування медичних оглядів спортсменів. До її складу увійшли представники МОЗ, Мінмолодьспорту, НСЗУ, спортивних організацій, федерацій та закладів спортивної медицини.

За результатами цієї роботи МОЗ спільно з Мінмолодьспорту напрацювали проєкт спільного наказу про затвердження порядку проведення медичного огляду спортсменів дитячо-юнацького спорту, резервного та спорту вищих досягнень. А вже 15 вересня цього року проєкт був оприлюднений для громадського обговорення.

Це вже конкретний результат, який може також стати важливим кроком до впорядкування медичного супроводу спортсменів. Проєкт передбачає проведення оглядів не рідше 1 разу на рік, визначає порядок первинного огляду, можливість його проведення в закладах системи лікарсько-фізкультурної допомоги та інших ліцензованих закладів охорони здоров'я, а також диференціація обов'язкових рекомендованих обстежень в залежності від групи видів спорту.

Окремо важливо, що проєкт передбачає додаткові дослідження та консультації лікарів-спеціалістів за медичними показниками, а також проведення додаткових оглядів після захворювання або травм перед відновленням тренувань. Водночас сьогодні ми маємо перейти від етапу напрацювання документа до його практичної реалізації. Сам факт проведення громадського обговорення ще не вирішує питання для спортсменів та спортивних організацій. Крім того, потребує чіткого розмежування питання безоплатної медичної допомоги в межах програми Медичних гарантій і питання організації саме систематичного спортивно-медичного огляду. Надання медичних послуг за програмою Медичних гарантій відповідно до медичних показів само по собі не означає, що вся система спеціалізованого диспансерного контролю спортсменів уже організаційно та фінансово врегульовано.

Тому вважаю за необхідне, щоб комітет не обмежувався констатацією проведеної роботи, а визначив конкретне дорученням Кабінету Міністрів України щодо прискорення завершення погодження та затвердження відповідного нормативного акта.

Пропоную доручити Кабінету Міністрів України забезпечити завершення опрацювання проєкту спільного наказу МОЗ та Мінмолодьспорту, його погодження в установленому порядку та невідкладне затвердження порядку проведення медичного огляду спортсменів дитячо-юнацького, резервного спорту та спорту вищих досягнень.

Також вважаю важливим, щоб після затвердження цього порядку було забезпечено його практичну реалізацію, зокрема визначення механізму організації та фінансування відповідних медичних оглядів і взаємодія між закладами спортивної медицини,

іншими закладами охорони здоров'я, НСЗУ, Мінмолодьспортом та спортивними організаціями. Для нас принципово важливо, щоб передбачена законом система медичного забезпечення спортсменів працювала не формально, а реалізовувала і забезпечувала регулярний контроль стану здоров'я, своєчасне виявлення медичних ризиків і безпечний доступ до тренувального та змагального процесу.

Тому пропоную за результатами сьогоднішнього розгляду ухвалити відповідне рішення комітету та встановити контроль за його виконанням. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Валеріївна.

Колеги, проєкт рішення у нас. Інформацію Міністерства молоді та спорту України про виконання Кабінету Міністрів України статті 51 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» в частині забезпечення систематичного диспансерного огляду службою спортивної медицини осіб, які займаються фізичною культурою, та спортсменів дитячо-юнацького, резервного спорту та спорту вищих досягнень, ветерани спорту взяти до відома. Встановити відсутність перешкод щодо оприлюднення зазначеної інформації вище. Затвердити рішення комітету.

І четверте. Надіслати рішення комітету до Кабінету Міністрів України.

Хто – за, прошу голосувати. Хто – за? 6.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Беленюк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одноголосно рішення прийнято. Дякую. Це в нас було десяте питання.

Тепер одинадцять – про затвердження рекомендацій слухань у Комітеті з питань молоді і спорту на тему: «Шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності».

Василь Іванович, будь ласка, вам слово.

МОКАН В.І. Дякую.

20 серпня 2026 року були проведені комітетські слухання на тему, яку щойно озвучив Андрій Анатолійович. Підкомітет з питань національно-патріотичного виховання доопрацював проєкт рекомендацій комітетських слухань на основі тих пропозицій, які надійшли від міністерств, від представників місцевої влади. Більшість пропозицій було враховано і фактично рекомендації готові до відправки ЦОВВ і органам місцевого самоврядування. Після цього мають бути враховані в першу чергу Міністерством молоді та спорту, яке займається розробкою внесення змін до Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності».

До речі, в проєкті рекомендацій запропоновано цю от ініціативу законодавчу, ці зміни обговорити і погодити не тільки на центральному рівні, на рівні центральних органів виконавчої влади, але і провести регіональні обговорення. Після того, як урядовий законопроект буде готовий і внесений, Комітет з питань молоді і спорту забезпечить його розгляд з максимальним залученням інститутів громадянського суспільства. Прошу підтримати доопрацьований проєкт рекомендацій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Колеги, проєкт рішення. Затвердити рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань з питань молоді і спорту на тему: «Шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності». Направити рішення комітету про затвердження рекомендацій Кабінету Міністрів України та органам місцевого самоврядування.

Хто за цю пропозицію, прошу голосувати.

Хто – за? 6. І Жан Венсанович, я так розумію, підтримує.

_____. 7. 7.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 7. Вибачте, да. Рішення прийнято одногосно. Дякую, колеги.

У нас питання щодо основних питань порядку денного вичерпані. Зараз «Різне». Дванадцяте питання, дванадцятий пункт. 12.1 про відзначення подяками комітету тренерів та фахівців фізичної культури і спорту. До комітету звернулась наша колега Ірина Наумівна Борзова з проханням підтримати відзначення подякою комітету ряду працівників фізичної культури і спорту вінницької громади за значний особистий внесок у розвиток фізичної культури і спорту. Всі документи і особисті справи номінантів у вас є. Тому я прошу підтримати колег дану пропозицію.

Хто за, прошу... Проєкт рішення ви бачите, там є, є тут, як кажуть, представники і сам проєкт рішення є. Все є. Тому хто за цю пропозицію, прошу голосувати.

Хто – за?

СУРКІС Г.М. Суркіс – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 6. Рішення прийнято. Дякую.

Наступне 12.2 щодо делегування кандидатури до складу національного комітету, Національного антидопінгового центру. Звернення надійшло до нас від Національного антидопінгового центру щодо оновлення персонального складу. Відповідно до Закону України «Про антидопінгову діяльність у спорті», один із членів Номінаційного комітету делегується комітетом Верховної Ради України. Попередньою кандидатурою від нашого комітету був народний депутат України, заступник голови Василь Іванович Мокан. Пропоную повторно делегувати до складу екзаменаційного комітету кандидатуру Василя Івановича Мокана та підтримати відповідне рішення. Немає заперечень, колеги? Немає. Тому пропоную делегувати повторно до складу екзаменаційного комітету Національного антидопінгового центру заступника голови Комітету з питань молоді і спорту Мокана Василя Івановича.

Хто – за, прошу голосувати.

СУРКІС Г.М. Дуже потужна кандидатура. Підтримую.

МОКАН В.І. Дякую. Мокан – утримався, процедурно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, правильно. Це дуже важливо. Григорій Михайлович з цього приводу може дати консультацію.

СУРКІС Г.М. Звертайтеся, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 12.3 – інформація про початок рейтингового голосування щодо кандидатів на присудження Премії Верховної

Ради України імені Пилипа Орлика. Ми є головними з цього приводу.

Василь Іванович, будь ласка.

МОКАН В.І. Колеги, лист надійшов, всі кандидатури надійшли і почали їхнє рейтингове оцінювання, голосування від членів комітету. Прохання з цим не затягувати, у нас є час до кінця місяця. Разом з тим вже колеги почали деякі це робити. Тому наше завдання надати 30-ом кандидатам свої бали і відповідно рейтинговим голосуванням визначити, хто ж найбільш достойний. Розуміючи, що в нас акцент як і в попередні роки повномасштабного вторгнення і протистояння Російській Федерації на тій молоді, яка захищає територіальну цілісність, волонтерить, ну, і є окремі кандидатури, які великими роками займаються і молодіжною політикою на місцевому рівні. Тобто є з кого вибирати, є достойна молодь. Тому прохання це зробити у, скажемо так, найкоротший термін. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дякую, Василь Іванови. Є якісь пропозиції?

СУРКІС Г.М. Андрій Анатолійович, я перепрошую. Мені це рейтингове голосування, коли я не знаю взагалі людей, не зовсім зрозуміле. Може хтось це питання більш глибоко візьме під свій контроль і нам порекомендує. Моє бачення повинно бути таке, а не так, щоб ми тикали пальцем в небо. Я перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович.

МОКАН В.І. Вся інформація через секретаріат надана членам комітету. Тобто по кожному кандидату надано його досягнення і за що він номінується, і ким він номінується. Я не знаю, ще як можна детальніше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, я зрозумів. Григорій Михайлович, ми з вами точки на небі скоректуємо.

СУРКІС Г.М. Все, все, нема питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

СУРКІС Г.М. Тоді нема питань. Якщо ви мені підкажете, будете мати час, я вам буду дуже вдячний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, проєкт рішення. Інформацію заступника голови комітету Мокана Василя Івановича взяти до відома. Хто за цю пропозицію, прошу голосувати.

Хто – за?

СУРКІС Г.М. Суркіс – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 6. Рішення прийнято.

СУРКІС Г.М. Суркіс – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я чую, Григорій Михайлович. Всі – за. Рішення прийнято. Утримався...

СУРКІС Г.М. Щоб він же потім не ображався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто, Василь Іванович?

СУРКІС Г.М. Ну, да, що я не проголосував.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні, ні, ні.

МОКАН В.І. Ні, тільки з повагою до всіх членів комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Буде до вас звертатися по іншому питанню щодо голосувати чи не голосувати за деякі питання про себе.

І так, рішення прийняли, все. Колеги, порядок денний ми вичерпали. Дуже приємно, що у нас ще таке відчуття гумору, що ми можемо так один одного підтримати і, слава богу, в цих умовах, в яких сьогодні ми живемо. Але в будь-якому випадку тримаємо стрій. Дякую за те, що прийняли участь в роботі комітету. І слава Україні! До побачення.

МАЗУРАШУ Г.Г. Андрій Анатолійович.... *(Не чути)* хоча би раз проголосувати за держбюджет інакше, тому що я вже роками теж, як і ви, не підтримую такий проєкт держбюджету. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це до партійної нашої складової.